

Vancouver Byens Netværk studietur 2012

22. september – 29. september 2012

Tekst: Mathilde Schjerning

Foto: Peter Rasmussen, Bastian Junker og Carsten Lang-Jensen.

September 2012 tog vi 40 medlemmer af Byens Netværk med på studietur til Vancouver, Canada.

Vancouver er flere gange kåret til verdens bedste by og rangerer som en af verdens miljømæssigt mest bæredygtige metropoler.

Det siges, at ingen anden by i verden har så høj livskvalitet som den største by på Canadas vestkyst i delstaten British Columbia: Omgivelserne er naturskønne, den kollektive transport velfungerende, den økologiske bæredygtighed i top, og indbyggerne er venligheden selv.

Vancouver arbejder med transformation på den grønne måde. Eksempelvis er havneområdet Southeast False Creek – et ud af tre havneområder, der er under forandring fra tungt industriområde til byområde - i februar 2010 blevet LEED Platinum certificeret og er et foregangseksempel på bæredygtighed i hele Nordamerika.

Vancouver har en aktiv strategi for, hvordan byen bliver den grønneste i verden i 2020. Bl.a. skal alle bygninger, der opføres efter juli 2010, overholde LEED GOLD standarden.

Desuden er man ved at udvikle et program for implementering af Eco-Density. Det omfatter, at der arbejdes med parametre for tæthed, design og arealanvendelse i forbindelse med udvikling af et område. Programmets mål er at skabe en bæredygtig, overkommelig og levedygtig by.

Lørdag den 22. september 2012

Lørdag er store rejsedag. Forude venter 14 timer i fly med mellemlanding i Toronto. Det begynder godt – vores fly fra Kastrup til Toronto er forsinket og Air Canadas system er gået ned, så de kan ikke checke hverken os eller vores bagage ind. Det lykkes heldigvis til sidst og efter check-in mødes vi alle i Café Eyecon for at lade op til turen. Programmer og især deltagerprofiler bliver studeret nøje.

Et hjulskift, en mistet kuffert og mange, mange timer senere ankommer vi til vores hotel midt i Downtown, Vancouver. Vi er godt trætte og lettere fortumlede takket være den lange rejse og en tidsforskel på 9 timer og at det for os er tidlig morgen, mens det i Vancouver er sen aften. Men vi kan lige så godt vænne os til det, og snupper derfor en sen aftensmad på italienske Cibo Trattoria inden vi går til ro.

Søndag den 23. september 2012

Næste morgen er vi spændte på at komme ud og opleve byen, og selvom det er søndag, har vi et spændende program foran os. Efter morgenmaden mødes vi i hotellets lobby, hvor vi får følgeskab af to canadiske piger, Lauren og Alexandra, der begge er studerende ved University of British Columbia (UBC). I 2012 var de på udveksling i København, og helt tilfældigt sad de og læste i DACs café den eftermiddag i april, da vi afholdte vores kick off arrangement for studieturen til Vancouver.

Lauren og Alexandra har efterfølgende hjulpet os med at finpudse logistikken og programmet for turen og mens vi er i Vancouver kommer de hver dag og hjælper os med at finde rundt i byen.

Turens første udflugt går til Granville Island - En lille halvø, som ligger op ad downtown Vancouver.

Sammen med Lauren og Alexandra skal vi afprøve den offentlige transport i Vancouver, og vi tager derfor bussen over Granville Street Bridge til Granville Island. Det er lidt af en udfordring at få den 45 mand store gruppe med i en bus – nok især for buschaufføren og de øvrige passagerer, men de tager det pænt, og spørger nysgerrigt til, hvad en stor gruppe udlændinge laver i en offentlig bus i Vancouver. Da de hører, vi er på studietur bliver vi budt hjerteligt velkommen til byen. Det virker generelt til at Vancouverianerne er nogle enormt venlige og imødekommende mennesker.

På Granville Island mødes vi med Scott Fraser, som er Marketing & Communications Officer på Granville Island. Scott viser rundt på øen og fortæller begejstret om områdets udvikling. Fra 1920 var her tung industri, og under anden verdenskrig blev der bygget et skibsværft her. En række brande, transportomstilling til lastbiler og mindre efterspørgsel på sværindustri betød dog, at området gik i stå og forfaldt.

I starten af 1970'erne begyndte forretningsfolk sammen med regeringen at omdanne området, og i dag er øen en stor tiltrækningsmagnet for både indbyggere og turister i Vancouver, takket være den fortsatte rå industriarkitektur, en skønsom blanding af industri, mindre virksomheder, kunsthåndværkere, kulturtilbud, en enkelt uddannelsesinstitution, hotel, cafeer og restauranter og sidst men ikke mindst Granville Island Public Market, et kæmpe fødevarermarked.

Vi besøger markedet og går og nyder den hyggelige stemning. Det er tydeligt at se, at søndagen for mange indbyggers vedkomne bliver tilbragt med at slentre rundt på Granville Island.

Vi spiser frokost på The Sandbar Seafood Restaurant, som ligger ved siden af markedet med udsigt over South East Falsecreek, og den flotte skyline inde i Downtown Vancouver.

Om eftermiddagen tager vi på cykeltur i Stanley Park sammen med Brent Toderian, tidligere planchef i Vancouver og nu byplanlægningskonsulent. Inden turen starter skal alle udstyres med cykelhjelme, som det er lovpligtigt at køre med i Vancouver, og Brent instruerer os i den canadiske måde at give tegn til at svinge og standse på, hvilket er noget anderledes, end den danske måde at give tegn på.

Stanley Park er Nordamerikas største bypark – større end Central Park i New York. Parken er på 400 hektar, der er dækket af et væld af kæmpestore douglasgraner og cedertræer, og er omkranset af næsten 10 kilometer kystlinje og et par fine badestrande. Området byder på masser af oplevelser, og er et godt sted at fornemme Vancouver og dens indbyggere. Langs kystlinjen snor sig en sti, som vi cykler på – en virkelig smuk tur og den friske luft og det gode vejr virker som en god kur mod vores jetlag.

Vi slutter dagens program med en middag på Steamworks Brewing Company.

Mandag den 24. september 2012

Mandag er vores "myndighedsdag". Vi begynder med et besøg på Vancouver City Hall, hvor Scott Hein, Senior Urban Designer ved City of Vancouver, fortæller os om de overordnede linjer for urban design og byplanlægning i Vancouver. Se Scott Heins præsentation [her](#).

Han tager os bagefter med på en byvandring i The Olympic Village, et nyt boligområde, som på mange måder minder lidt om Ørestad.

Du kan læse mere om byplanlægning i Vancouver [her](#).

Efter rundvisningen tager vi hen i Creekside Community Center, som er områdets fritidscenter, hvor indbyggerne går til fitness og andre fritidsaktiviteter. Her mødes vi med Rachel Moscovich, Sustainable Development Planner ved City of Vancouver og Mark Hartman, Green Building Program Manager ved City of Vancouver, som præsenterer os for Vancouvers strategi for at blive verdens grønneste by i 2020 – et ambitiøst mål, som kan sammenlignes med Københavns plan om en bæredygtig by i 2025.

Dagens sidste programpunkt er et besøg på showromet for byggeprojektet TELUS Garden – et nyt, kæmpe boligkompleks som bliver opført midt i Downtown Vancouver. Vi bliver budt velkommen af Rhiannon Mabberly fra developerfirmaet Westbank. Rhiannon viser os op til et showroom, der er lavet til byggeprojektet – og her kan vi se en hel mock-up af en af lejlighederne i den nye bygning samt en model af bygningen.

Vi får også mulighed for at gå ud på en balkon og kigge ned på det kæmpemæssige hul, som stadig er der, hvor bygningen skal opføres.

Aftenens middag repræsenterer den store gruppe kinesere, som bor i Vancouver. Ud af byens ca. 2 mio. indbyggere er 500.000 kinesere. Vi spiser middag på Kirin – en kinesisk restaurant med alt hvad der dertil hører. En underholdende middag, som for fleres vedkommende vækker minder fra Byens Netværks studietur til Shanghai tilbage i 2010.

Rhiannon Mabberly
Westbank

TELUS Garden

Tirsdag den 25. september 2012

Tirsdag er den store "arkitektur dag". Vi begynder dagen med en rundvisning på Vancouver Public Library, som er en spektakulær bygning tegnet af Moshe Safdie, og som har vakt megen opmærksomhed verden over siden biblioteket åbnede i 1995. Bygningens ydre kan minde lidt om Roms Colosseum, og de fleste enten hader eller elsker det.

Bibliotekets udformning er resultatet af en usædvanlig sjælden konkurrenceproces, hvor både eksperter og den offentlige mening blev inkluderet i beslutningsprocessen.

Biblioteksbygningen er en af mange, mange bygninger i Vancouver, der har et grønt tag. Græs, buske og træer danner et smukt mønster, som lige kan skimtes fra jorden. Desværre er taget endnu ikke offentligt tilgængeligt. Alligevel får vi arrangeret, at én af vores deltagere kan komme derop dagen efter. Du kan se Bastians reportage om grønne tage i Vancouver bl.a. med billeder fra taget af Vancouver Public Library [her](#).

Efter turen rundt i biblioteket har vi lejet en bus til at køre ud til University of British Columbia, som ligger lidt ude for byen, flot placeret med udkig til hav og bjerge. Her viser campusarkitekt Gerry Mcgeough os rundt på det kæmpe campus, hvor 60.000 studerende har deres daglige gang. Du kan læse mere om UBC [her](#).

Universitetet er en hel by i sig selv, og vi får travlt med at nå at se så mange bygninger som muligt på vores vej rundt på campus.

Mange af bygningerne er opført i beton, glas og træ – en kombination, som er meget anvendt i Canada. Læs mere om materialevalg i Vancouver [her](#).

Til frokost har vi på forhånd bestilt lunch boxes hjemme fra Strandgade i København, og vi kan ikke lade være med at blive lidt lettede og glade, da vi kommer til det aftale sted og cateringfirmaet står og venter på os.

Efter frokosten går turen til Museum of Anthropology (MOA), som huser antropologiske samlinger med bl.a. artefakter som har tilhørt First Nations – Canadas betegnelse for den oprindelige amerikanske befolkning.

Hvis der er smukt på campus, er der mindst dobbelt så smukt på MOA! Selve bygningen er et spektakulært kunstværk tegnet af den berømte arkitekt Arthur Erickson, og den bliver ikke mindre imponerende af at være placeret mellem hav og bjerge. Vi har lige en halv time inden vores rundvisning inde på museet går i gang, som vi benytter til at udforske de smukke omgivelser og den varme efterårssol.

Efter rundvisningen og en kop kaffe i solen hopper vi på bussen igen og kører tilbage mod byen.

På vejen skal vi ind og se Richmond Olympic Oval, som blev bygget til de olympiske og paraolympiske vinterlege i 2010. Dengang husede bygningen long track speed skating. Vi bliver modtaget af et stærkt team, som viser os rundt, mens de svarer på vores mange spørgsmål om konstruktion og design. Den imponerende hal er LEED Silver certificeret og blev i sin tid bygget med fokus på at gøre den så brugbar som muligt efter vinterlegene. Og den eftermiddag vi er der, bliver den i den grad brugt. Overalt er der aktiviteter i gang: Ishockey, speedskating, bordtennis, rullestolsrugby, klatring, cheerleading, fitness og meget mere.

Du kan læse mere om The Olympic Oval [her](#).

Onsdag den 26. september 2012

Onsdag formiddag tager vi på en lidt anderledes byvandring i bydelen Downtown Eastside, som er et område i indre by, der er præget af ekstrem fattigdom og store sociale problemer. Der bor omkring 16.000 mennesker i Downtown Eastside, der er det fattigste postnummerområde i hele Canada. Man har søgt at løse nogle af problemerne i området ved blandt andet at tilbyde gratis måltider og anden akuthjælp, men eftersom området har været det eneste med den slags tilbud, har det haft den konsekvens, at flere af de fattige er rykket ind i kvarteret.

Brent Toderian, som vi var på cykeltur med søndag, og nogle af hans tidligere kolleger tager os med rundt i området og fortæller samtidig om byens strategi for at løse problemerne i området – bl.a. ved at etablere flere sociale boliger.

Vi mærker med det samme en forandring, da vi kommer ind i området. Omgivelserne og stemningen skifter simpelthen fra den ene gade til den anden. Pludselig er der mennesker over alt på gaderne, og de bor lige der på fortovet og i gyderne.

"The normies are coming!" er der én der råber efter os, da vi er nået et stykke op ad Hastings Street. Vi føler os ikke truede, for det er sjældent, at der er overfald på udefrakommende i området, men det er voldsomt at se de mange triste skæbner, vi kommer forbi.

Vi kommer også gennem Vancouvers Chinatown, som er den næststørste Chinatown i Nordamerika efter den i San Francisco. De første kinesiske immigranter slog sig ned her under "the Fraser Gold Rush" i 1850'erne. Næste bølge var kinesiske arbejdere, som knoklede på Trans-Canadian railway. Mange af dem besluttede at slå sig ned efterfølgende i Vancouver. I årene op til at den britiske kronkoloni Hongkong blev givet tilbage til Kina, flyttede mange kinesere til Vancouver.

Nu skifter omgivelserne igen karakter, og vi befinder os i Gastown – et hyggeligt område med mange små butikker og cafeer. Her spiser vi frokost i mindre grupper, inden vi igen mødes for at se Woodward's centeret – igen sammen med Rhiannon Maberly fra Westbank.

Woodwards er et eksempel på det socialøkonomiske fænomen 'vancouverism', hvor bystyret tvinger de private entreprenører til at bygge almene boliger ind i deres luksuslejlighedskomplekser.

Vi går rundt og ser byggeriet, og som afslutning på besøget tager Rhiannon os med op på taget af Woodwards bygningen, hvor der er en stor terrasse. Herfra kan vi se ud over hele byen.

Du kan læse mere om Woodwards [her](#).

Resten af dagen og aftenen er der mulighed for at opleve Vancouver på egen hånd. Lauren og Alexandra har lavet en liste med gode ideer til, hvad vi kan bruge eftermiddagen til. Der blev både fløjet med vandfly, købt gaver til familien derhjemme og gået på opdagelse i andre dele af byen.

Torsdag den 27. september 2012

I dag skal vi ud af byen og på tur i bjergene ad den smukke "Sea to Sky Highway" op til Whistler, en by og skisportssted, der sammen med Vancouver var vært ved Vinter OL 2010.

Allerede kl. 8.00 kører vi afsted med bus gennem Stanley Park, over Lions Gate Bridge og op gennem West Vancouver, mens solen begynder at titte frem. Med os har vi Carol, som skal være vores guide i dag. Carol er dansker og har boet i Vancouver i et år nu. Undervejs i bussen fortæller hun os lidt om naturen, vi kører forbi, men også lidt om hverdagen i Vancouver, indkomster, skat osv.

Dagens første stop er ved Gleneagles Community Centre, hvor projektarkitekten David Shone fra Patkau Architects viser os rundt.

Gleneagle Community Centre er et innovativt, grønt byggeri, der skaber rammerne for rekreative faciliteter til borgerne i West Vancouver. Centeret består af en gymnastiksal, et multifunktionelt rum, et fitnesscenter og et område til børnepasning.

Bygningen har en minimal overflade, idet den er bygget ind i terrænet, hvilket reducerer risiko for varme- og kuldetab. Ved at udnytte terrænets fald i bygningskompositionen er der desuden udgang til terræn fra alle bygningens niveauer, og en stor sal fungerer som ét samlende rum, der går i hele bygningens tre etager. Læs mere om Gleneagles Community Centre [her](#).

Vi kører videre ad den utroligt smukke Highway til Shannon Falls – British Columbias tredje højeste vandfald på 335 meter. Desværre er der ikke så meget vand, da der har været tørke i området i lang tid.

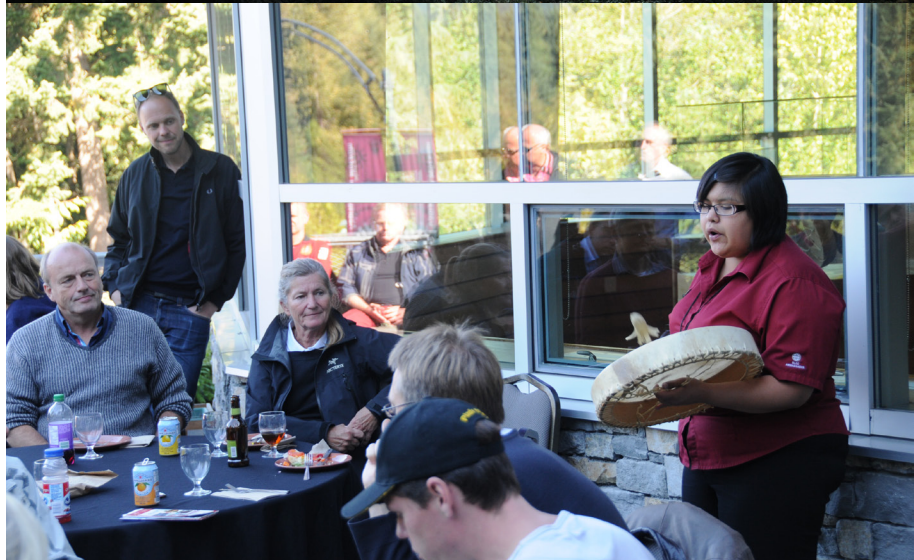
Bagefter kører vi videre til Whistler. I dag er vores frokost en barbecue på Squamish Lilwat Cultural Center i Whistler, et kulturcenter, som formidler Squamish og Lilwat folkets (First Nations) kultur og historie. Menuen er ærkeamerikansk: hotdogs og bisonburgers. Under maden kommer en medarbejder og trommer og synger en sang for os på ægte First Nation maner.

Efter maden holder Sharon Fugman, der er Legal Services Manager i Whistler, et oplæg for os om Whistlers udvikling og transformation i forbindelse med værtskabet for vinterlegene i 2012. Sharon har haft en vigtig rolle i forhold til at forberede OL i byen. Hun tager os efterfølgende med på en rundtur i Whistler. Byen har knap 10.000 indbyggere og over 2 mio. besøgende hvert år. I sommersæsonen bliver skiløjperne brugt til mountainbikes, som byen vrirler med i dag. Inden vi forlader Whistler kører vi forbi bydelen Cheakamus Crossing. I 2004 var området en aktiv losseplads. Ifm. OL blev området omdannet til Atletes Village, og i dag er det Whistlers nyeste boligkvarter med billige og miljøvenlige boliger.

Selvom det allerede har været en lang dag kører vi videre til Hadaway House, et spektakulært fritidshus under opførelse på den nordvestvendte bjergside med udsigt over Whistler Valley. Huset blev i 2008 belønnet med 'Canadian Architects Award of Excellence', allerede inden byggeriet var gået i gang.

Du kan læse mere om Hadaway House [her](#).

Vi slutter turen og dagen af med middag i The Salmon House i West Vancouver, som serverer skøn mad og har en flot udsigt, hvorfra vi kan se solnedgangen over Vancouver. Gæt hvad menuen stod på!

Fredag den 28. september 2012

Den sidste dag i Vancouver, og vi har efterhånden hovedet fyldt med indtryk og oplevelser, men to spændende programpunkter venter os stadig.

Sammen med Lauren og Alexandra går vi mod Vancouver Convention Center (VCC). Vi har generelt gået meget på turen, hvilket har vist sig at være en fordel ift. gruppedeltagernes interne netværk. Næsten alle har fået talt med hinanden undervejs på vores gåture rundt i byen.

På VCC mødes vi med endnu et oplagt team – denne gang er det Jinny Wu, som er Communications manager, Craig Lehto, der er Assistant General Manager og Mike Garcia, Engineering Services Manager i VCC. De viser os rundt og fortæller om kongrescenteret, der siges at være et af de "grønneste" i verden. Vancouver Convention Centre var det første conferencecenter der modtog den højeste udmærkelse i LEED, LEED Platinum.

VCC har nogle meget markante fleksibilitets- og bæredygtighedselementer, bl.a. et kæmpe grønt tag på omkring 26.000 m², opvarmning og køling fra havvandet og udnyttelse af dagslys i salene.

Der er desuden bygget et kunstigt rev udenfor bygningen, som danner grobund for et varieret dyreliv.

Du kan læse meget mere om VCC [her](#).

Efter besøget tager vi til bydelen Yaletown, hvor vi spiser frokost på The Yaletown Brew Pub. Her mødes vi med byplanlæggeren, Michael Gordon og Peter Ladner fra Simon Fraser University, der er forfatter til bogen *The Urban Food Revolution: Changing The Way We Feed Cities* og som ved en masse om urban farming og community gardens.

Efter frokosten deler vi os op i to grupper for at tage på byvandring i området. Michaels gruppe ser på byudvikling i Yaletown området og Peters gruppe fokuserer på urban farming og community gardens.

Vi slutter byvandringerne af med en sejltur på False Creek, hvorfra vi kan se ind på byen og nogle af de områder, vi har været rundt og se i løbet af ugen.

Sejlturen slutter på Granville Island og således slutter vi ugens program af samme sted, som vi startede!

Nu har vi lige et par timer fri til at få købt de sidste gaver til familierne derhjemme og til at pakke kufferten inden turen går hjem igen i morgen.

Om aftenen holder vi "Bye,bye Vancouver" festmiddag på Raincity Grill – en restaurant med fokus på de gode, lokale råvarer. Aftenen byder på både god mad og vin, og for nogles vedkommende bliver det lidt sent, inden vi er tilbage på hotellet.

Lørdag den 29. september 2012

Lørdag går turen hjem mod Danmark igen – vi har mange timers transport foran os, som for de flestes vedkommende skal bruges til at hvile ud oven på det lange program og de mange oplevelser.

Søndag middag ankommer vi godt trætte til Kastrup.

Tak for en dejlig tur i rigtigt godt selskab med både tidligere og nye studietursdeltagere og tusind tak til jer, der også bidrog med små reportager fra de enkelte besøg.

BYENS NETVÆRK

www.byens-netvaerk.dk

